

RZEMIEŚLNIK POMORSKI

TYGODNIK GOSPODARCZY

Doniosłe uchwały Sejmu

Na ostatniej sesji sejmowej Rząd przedłożył szereg doniosłych ustaw, które będą miały wielkie znaczenie dla przyszłości naszego kraju. Uchwalone zostały następujące ustawy o charakterze gospodarczo-społecznym: 1) o obowiązku społecznego oszczędzania, 2) o udostępnieniu kupna lub dzierżawy niektórych obiektów państwowych, 3) o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie, 4) o ubezpieczeniach rodzinnych, 5) o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego, wojskowego i wychowania fizycznego młodzieży, 6) o stopniu inżyniera. Poza tym Sejm ratyfikował umowę o współpracy gospodarczej i kulturalnej z Czechosłowacją. Wreszcie Sejm rozpatrywał szereg innych projektów ustaw, z których na szczególną uwagę zasługują plany inwestycyjne.

Z uchwalonych przez Sejm ustaw sektor prywatny, do którego należy rzemiosło, najbardziej interesują dwie pierwsze. Szczególnie ustawa o obowiązku społecznego oszczędzania posiada wielkie znaczenie dla rozwoju rzemiosła, nakładając na samodzielnych rzemieślników pewne obowiązki ale z drugiej strony otwierając również pewne możliwości.

By naświetlić genezę powstania ustawy o obowiązku oszczędzania i motywy, którymi kierował się Rząd przy jej wzięciu, przytoczymy wypowiedzi ministra skarbu Dąbrowskiego w tej sprawie.

Minister Dąbrowski stwierdził, że w gospodarstwie naszym istnieją jeszcze poważne rezerwy, które mogą być zmobilizowane dla realizacji Narodowego Planu Gospodarczego. Poważnym źródłem rezerw powinny być oszczędności indywidualne obywateli. Kraj nie może się rozwijać, o ile jego obywatele nie będą gospodarować swoimi dochodami w sposób oszczędny. Naszym obowiązkiem jest — powiedział minister skarbu — stworzyć warunki, w których proces oszczędzania mógłby się rozwijać jak

najpomyślniej i jak najszybciej, gdyż wymaga tego konieczność mobilizacji wszystkich środków dla przyspieszenia likwidacji skutków wojny i podniesienia poziomu życia w Polsce.

Z tych względów Rząd wniósł projekty ustaw o zbliżonym znaczeniu gospodarczym, a mianowicie projekt ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania oraz o zbywaniu i dzierżawie na rzecz osób prywatnych niektórych majątków państwowych. Obie te ustawy mają spełnić podobne zadania, a mianowicie stworzyć warunki, w których powstające nadwyżki dochodów mogłyby być zużyte zgodnie z ogólnym interesem gospodarki narodowej.

W roku 1948 przewiduje się przejście do rąk prywatnych około 10 tys. obiektów majątkowych na ziemiach dawnych. Zbywane majątki będą zwolnione od wszelkich długów i obciążeń z wyjątkiem służebności, o ile one istnieją.

Przedsiębiorstwa przemysłowe będą zwolnione od obowiązku posiadania koncesji przewidzianej ustawą o nacjonalizacji przemysłu. Spłata należności może być rozłożona na raty, w wypadku zaś jednorazowej, natychmiastowej zapłaty będą udzielane znaczne zniżki. Sumy wydatkowane na nabycie omawianych obiektów będą uważane za inwestycje w zrozumieniu ustawy o ulgach inwestycyjnych, a czynności prawne związane z nabyciem będą zwolnione od danin publicznych.

Takie są zasadnicze postanowienia ustawy o zbywaniu na rzecz osób prywatnych obiektów państwowych. Omawiając ustawę o obowiązku społecznego oszczędzania minister Dąbrowski powiedział, że przymusowy charakter ustawy nie może być w żadnym wypadku zrozumiany w ten sposób, że to jest jeszcze jeden podatek. Ustawa przewiduje dla uczestników społecznego oszczędzania uprawnienia do zwrotów wkładów oraz moż-

ność zaciągania pożyczek. Zaznaczyć należy, że wkłady są oprocentowane. Uczestnikom społecznego oszczędzania ustawa daje możliwość zaciągnięcia pożyczek na własne cele inwestycyjne oraz na zakup towarów, których spisy będą periodycznie ogłaszane.

Rozmiary przymusu oszczędzania przedstawiają się następująco: pracownicy zarabiający od 240 do 400 tys. zł rocznie oszczędzają przymusowo 1% swoich zarobków, do 600 tys. zł — 2%, a ponad 600 tys. zł — 3%. Składki przymusowego oszczędzania są potrącane przy pensji przez pracodawcę na książeczki oszczędnościowe pracowników.

Stawki oszczędnościowe dla prywatnego przemysłu, rzemiosła i handlu wynoszą przy dochodzie od 240 tys. zł do 250 tys. zł — 3,7%, do 300 tys. zł — 4,3%, do 350 tys. zł — 5%, do 400 tys. zł — 5,7%, do 450 tys. zł — 6,3%, do pół miliona zł — 7%, przy jednym milionie rocznego dochodu — 10,3%, przy 3 mil. 600 tys. zł 15%, a przy dochodzie ponad 6 milionów zł — 18%. Od kwoty rocznej wkładu oszczędnościowego dla tych grup odlicza się składki ubezpieczeniowe na życie, wpłaty na Fundusz Ziemi oraz wpłaty pożyczek inwestycyjnych.

Wkłady oszczędnościowe nie mogą być zajmowane sądownie. Administrację oraz nadzór nad środkami pieniężnymi gromadzonymi przez Społeczny Fundusz Oszczędnościowy będzie sprawował Bank Gospodarstwa Krajowego.

Każdy posiadacz książeczki oszczędnościowo-inwestycyjnej będzie mógł corocznie poczynając od roku przyszłego wycofywać 5% swojego wkładu według stanu z końca roku kalendarzowego. Łączna wysokość sum wycofanych nie będzie mogła przekroczyć 50 tys. zł ani połowy wkładu oszczędnościowego. W przypadku śmierci oszczędzającego względnie rozwiązania się firmy całkowita wypłata oszczędności następuje do

rak spadkobiercy względnie rozdzielana jest pomiędzy uczestników przedsiębiorstwa. Książeczki oszczędnościowo-inwestycyjne będą imienne, nieprzenośne i o procentowane.

Na podstawie przeprowadzonych obliczeń Rząd przewiduje, że w roku bieżącym wpłynie do Społecznego Funduszu Oszczędnościowego kwota około 20 miliardów złotych. Wycofując z rynku tę stosunkową poważną kwotę Rząd zamierza ją skierować z powrotem na rynek, ale już w sposób planowy jako pozytywny czynnik w ogólnej naszej polityce gospodarczej.

Rzemiosło zainteresuje z pewnością

uchwalony na omawianej sesji sejmowej dekret o wyjątkowym skróceniu czasu nauki (terminu) i pracy (praktyki) czeladniczej w zakładach rzemieślniczych. Dekret ten przewiduje na przeciąg trzech lat skrócenie do 18 miesięcy nauki w przemyśle rzemieślniczym dla osób, które ukończyły 18 lat. Okres nauki może być jeszcze bardziej skrócony za zgodą Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Izbami Rzemieślniczymi. Dekret upoważnia również władze przemysłowe I instancji do zwalniania z obowiązku praktyki osób, które ukończyły 18 lat, jeśli wykażą się, że pracowały pewien czas w danym fachu. J. K.

I-szy Zjazd Rzemiosł Włókienniczych województwa olsztyńskiego

W dniu 26. 1. 1948 r. po Mszy Świętej odprawianej w kościele katedralnym pod wezwaniem św. Jakuba w Olsztynie rozpoczęła obrady Zjazd Rzemiosła Włókienniczych w udekorowanej zielenią i sztandarami cechowymi sali Stronnictwa Demokratycznego. Na Zjazd przybyli przedstawiciele Ogólnopolskiego Komitetu Cechów Rzemiosł Włókienniczych z Warszawy mistrzowie krawiectwa damskiego pp. Leon Kuszczyk i Sasim Bronisław. Zjazd otworzył i przewodniczył mu przewodniczący Komisji Organizacyjnej S. Sotwiński, Starszy Cechu Krawców i Pokrewnych Zawodów w Olsztynie.

W Zjeździe uczestniczyli pp. mgr. K. Lisowski dyrektor Izby Rzemieślniczej w Olsztynie oraz E. Szpaderski wicedyrektor tejże Izby jako przedstawiciele Samorządu Gospodarczego Rzemiosła woj. olsztyńskiego, mecenas A. Kompowski delegat M. P. i H. dla rzemiosła woj. olsztyńskiego oraz dr. S. Kubica dyr. Naukowego Instytutu Rzemieślniczego w Olsztynie, którzy wygłosili przemówienia powitalne.

Następnie p. dyr. Lisowski wygłosił referat, w którym zwrócił uwagę na przystosowanie organizacji zawodów włókienniczych woj. olsztyńskiego do struktury Ogólnopolskiego Komitetu.

Izba Rzemieślnicza — powiedziała p. dyr. Lisowski — przykłada wielką wagę do planowej organizacji rzemiosła na Ziemi Warmińsko-Mazurskiej. Apelem do wyłożonej pracy na rzecz odbudowy nowej Demokratycznej Polski Ludowej — p. dyrektor zakończył swój zwiezły i bogaty w treści referat.

Z kolei p. E. Szpaderski wicedyrektor Izby zobrazował w swym referacie historię i podstawy powołania do życia w dniu 16. 11. 1947 r. w Warszawie na Zjeździe przedstawicieli Cechów włókienniczych z całej Polski, Ogólnopolskiego Komitetu Cechów Rzemiosł Włókienniczych z siedzibą w Warszawie zrzeszającego: bielizniarstwo, czapnictwo, gorseciarstwo, kapelusznictwo, krawiectwo, powroźnictwo chemiczne czyśczenie i farbowanie i hafciarstwo.

Następnie zreferował treść regulaminu, który zebrani jednogłośnie przyjęli uchwalając powołanie do życia Wojewódzkiego Komitetu Cechów Rzemiosł Włókienniczych w Olsztynie.

Po wygłoszeniu referatu przez mistrza J. Rudnickiego z Olsztyna n. t. sytuacji warsztatów rzemieślniczych i trudności z jakimi walczy rzemiosło wywiązała się ożywiona dyskusja w której udział brali mistrzowie pp. A. Michalski, Pszczółkowski i inni.

Do władz komitetu wybrano następujących pp.:

mistrz S. Sotwiński — Prezes Komitetu (krawiectwo męskie), mistrz J. Rudnicki

wiceprezes Komitetu (krawiectwo damskie), mistrz I. Pawliczakowa sekretarz (bielizniarstwo), mistrz C. Pszczółkowski skarbnik (krawiectwo męskie), mistrz A. Michalski awnik (czapnictwo), mistrz Iwanowski — awnik (farbiarstwo). Ponadto niemal ze wszystkich powiatowych cechów zbiorowych weszli do władz komitetu delegaci odpowiednich sekcji branżowych.

REZOLUCJA

I-szy Zjazd Rzemiosł Branży Włókienniczej woj. olsztyńskiego w dniu 26. 1. 48 w Olsztynie w lokalu Stronnictwa Demokratycznego przy ul. Kajki 6 jednomyślnie uchwalił następującą rezolucję:

1. Doceniając wielkie zasługi i ofiarną pracę dla Rzemiosła Polskiego p. Zbigniewa Ehrenberga dyrektora Departamentu Przemysłu Miejscowego Ministerstwa P. i H. Zjazd przesyła p. Dyrektorowi gorące

pozdrowienia i życzenia dalszej owocnej pracy dla dobra Demokratycznej Polski Ludowej i Rzemiosła.

2. Zjazd przesyła pozdrowienia Związkowi Izb Rzemieślniczych RP. i prosi Go o dalszą opiekę nad rzemiosłem woj. olsztyńskiego.

3. Zjazd przesyła gorące pozdrowienia nieugiętym obrońcom sprawy rzemieślniczej pp. Prezesowi posłowi J. Sadowskiemu i Prezesowi dr Lehmanowi.

4. Zjazd przesyła pozdrowienia Izbie Rzemieślniczej w Warszawie opiekunce tut. rzemiosła.

5. Zjazd przesyła gorące pozdrowienia Ogólnopolskiemu Komitetowi Cechów.

6. Zjazd zwraca się do właściwych władz z prośbą o zorganizowanie szkolnictwa zawodowego dla branży włókienniczej celem umożliwienia kształcenia nowego narybku.

7. Zjazd zwraca się do właściwych władz o jak najszybsze uruchomienie długoterminowego niskoprocentowego kredytu dla rozbudowy rzemiosła.

8. Zjazd uważa, że podatek obrotowy i dochodowy powinny być zryczałtowane oraz wymiar ich oparty na stanie zatrudnienia a ponadto, że starcy ponad lat 60 powinni być zwolnieni od podatku dochodowego.

9. Zjazd uważa, że pilną potrzebą rzemiosła jest przeprowadzenie równouprawnienia sektora inicjatywy prywatnej z sektorem gospodarki państwowej i spółdzielczej.

10. Rzemiosło branży włókienniczej powinno być wystarczająco zaopatrywane w przędzę wełnianą, bawełnianą i jedwabną oraz w przyrządy tkackie, dziewiarskie i półcosznicze, a ponadto w dodatki krawieckie.

11. Mistrzom kształcącym uczniu powinny być przyznane ulgi podatkowe.

12. Zjazd zwraca się z prośbą do władz przemysłowych o skuteczną walkę z dzikim rzemiosłem.

Komunikaty Ogólnopolskiego Komitetu Cechów Rzemiosł Włókienniczych

Posiedzenie Rady Naczelnej

Posiedzenie Rady Naczelnej Ogólnopolskiego Komitetu Cechów Rzemiosł Włókienniczych, odbędzie się dnia 29 lutego br. o godz. 10-ej w Krakowie, przy ulicy Sławkowskiej 13/15.

Tematem obrad Rady będzie sprawozdanie i plan działania Zarządu Głównego z dziedziny organizacyjnej i zaopatrzenia rzemiosła w surowce oraz spraw zawodowych. Nadto Rada uchwali budżet i dokooptuje nowych członków w skład Zarządu Głównego Komitetu oraz rozpatrzy wniosek Wojewódzkiego Komitetu w Katowicach w sprawie utworzenia centralnego organu prasowego Komitetu.

W posiedzeniu Rady wezmą udział członkowie Rady i Prezesi Komitetów Wojewódzkich oraz członkowie Zarządu Głównego. Nadto prawdopodobnie będą obecni na posiedzeniu Rady przedstawiciele Związku Izb Rzemieślniczych RP i Posłowie do Sejmu z ramienia rzemiosła.

Zjazdy wojewódzkie i konferencje rzemiosła włókienniczego

W najbliższym czasie odbędą się zjazdy i konferencje przedstawicieli cechów rzemiosł włókienniczych dla omówienia spraw zawodowych i organizacyjnych w następujących województwach:

1. **Kielce**, Dnia 8. II. o godz. 11-ej rano w lokalu Izby Rzem. odbędzie się Zjazd Wojewódzki.

2. **Lublin**, Dnia 8. II. o godz. 11-ej rano w lokalu, przy ul. Złotej 2. Zjazd Wojewódzki.

3. **Łódź**, Dnia 9. II. o godz. 11-ej w lokalu Izby Rzemieślniczej odbędzie się konferencja Zarządów Cechów Krawców, Bielizniarzy, Tapicerów i Powroźników, Chemicznego Czyszczenia, Czapników i Kapeluszników, Tkaczy i Dziewiarzy oraz Kusnierzy m. Łodzi z Prezesem Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Komitetu.

4. **Poznań**, Dnia 15. II. o godz. 11-ej w lokalu Komitetu, przy ul. Strzeleckiej 13, odbędzie się konferencja zarządów cechów rzemiosł włókienniczych m. Poznania z prezesem Zarządu Głównego Komitetu.

5. **Rzeszów**, Dnia 15. II. o godz. 11-ej w lokalu Cechów, przy ul. 3-go Maja 24. odbędzie się Zjazd Wojewódzki.

6. **Białystok**, Dnia 15. II. o godz. 11-ej w lokalu Izby Rzemieślniczej, przy ul. Ciepłej 1 odbędzie się Zjazd Wojewódzki.

7. **Kraków**, Dnia 22. II. o godz. 10-ej w lokalu Cechów, przy ul. Sławkowskiej 13/15 odbędzie się Zjazd Wojewódzki.

8. **Warszawa**, Dnia 22. II. o godz. 10 w lokalu Cechu Krawców przy ul. Nowogrodzkiej 48 odbędzie się Zjazd Wojewódzki.

Wszystkie Cechy rzemiosł włókienniczych, względnie sekcje włókiennicze w Cechach Zbiorowych wysyłaj na Zjazdy Wojewódzkie po 1 delegacie od Cechu, względnie od sekcji i ponadto po 1 delegacie na każdą pełną setkę członków Cechu, lub Sekcji.

Warszawa, dnia 4. 2. 48 r.

Kierownik Biura: Prezes Zarz. Główn.
Mgr. J. Kus., (St. Midzio)

Organizacyjne zebranie Komitetu Rzemiosł Włókienniczych na woj. pomorskie

W „Domu Rzemiosła” w Bydgoszczy odbyło się organizacyjne zebranie Komitetu Rzemiosł Włókienniczych na województwo pomorskie z udziałem delegatów cechów włókienniczych z całego województwa.

Zebrańie zagał przewodniczący komitetu p. Mikołajski, witając prezesa Izby Rzemieślniczej p. Kuczma, p. Sambergera oraz wszystkich obecnych delegatów.

Na przewodniczącego powołano p. Mikołajskiego, zaś na sekretarza p. Łąkowski.

Z powodu dużej ilości spraw uchwalono na powyższym zebraniu omówić wyłącznie tylko sprawy gospodarcze, dalszy tok obrad tj. wybór władz i przyjęcie statutu odłożono do następnego zjazdu, który odbędzie się w kwietniu br.

Sprawy gospodarcze referował prezes p. Kuczma, Zapoznał on zebranych z uchwałą Ogólnopolskiego Komitetu Branż Włókienniczych w sprawie ujednoczenia godzin pracy garnituru męskiego w I. kat. 70 godzin, II kat. 63 godz., III 56 godzin.

Dalszy tok obrad zajęło ustalenie wysokości pacy czeladnika i mistrza w miastach wydzielonych, miastach powiatowych i wsi. Po czym ustalono i akceptowano cenniki orientacyjne w 3 zasadniczych grupach, które to po nadesłaniu z Cechu Krawców poniżej umieszczamy w całości:

Zasady kalkulacji ubiorów: mierzowych męskich i okryć damskich.

W świetle nagromadzonych materiałów i opinii przedstawicieli Cechów i Związków Zawodowych oraz na zasadzie szczególnych wyliczeń, Zarząd Główny Ogólnopolskiego Komitetu Cechów Rzemiosł Włókienniczych ustalił czas wykonania garnituru męskiego jednorzędowego na:

- 70 godzin dla kategorii I-ej.
- 63 godzin dla kategorii II-ej.
- 56 godzin dla kategorii III-ej.

Garnitur 2-rzędowy wymaga 2 godzin czasu więcej. Czas wykonania kostiumu damskiego, lub pászca damskiego angielskiego jest o 15 proc. mniejszy, niż garnituru męskiego, zaś roboty fantazyjne wymagają od 25 proc. do 50 proc. czasu więcej, niż roboty angielskie.

Zdarzają się wypadki wykonania roboty ubrania czy kostiumu w czasie krótszym, niż to ustaliliśmy dla III-ej kategorii, ale są to wyjątkowe zdarzenia, wynikające z nadzwyczajnej wprawy, bądź tandetnego wykonania roboty.

Jednak w poczuciu konieczności obrony wysokiego poziomu krawiectwa w Polsce, nie możemy zgodzić się na stosowanie takich norm produkcji, któreby obniżyły poziom sztuki krawieckiej.

Takiej tandety mamy przecież w sklepach w dostatecznej ilości.

W ustalonych wyżej roboczych godzinach 75 proc. czasu stanowi praca czeladnika, który ma za zadanie wykończyć już opracowaną sztukę. Natomiast tylko 25% czasu przeznaczona jest na omówienie, przykrojenie i dopasowanie ubioru.

Jeśli przeznaczamy od 11 do 14 godzin na krój i wielokrotne przymiarki garnituru oraz na czynności związane po każdej przymiarce, to jest to czas bardzo krótki!

Pamiętać przy tym trzeba, że praca krawca mierzowego nie jest szablonowa, lecz sztuką mającą zadowolić wszelkie gusta i budowę klienta.

KALKULACJA

ceny na ubranie I-szej kategorii dla miasta Bydgoszczy

56 godz. czeladnika à 85,— zł	=	4.760,— zł
14 godz. mistrza à 150,— zł	=	2.100,— zł
70 godz.	=	6.860,— zł
Koszty przedsiębiorstwa 70%	=	4.802,— zł
		11.662,— zł
20% zysku	=	2.332,40 zł
		razem 13.994,40 zł

Godzina pracy = 14.000 : 70 = 200,— zł.

	Nazwa wykonania	Godziny czeladnika	20% pracy mistrza przy kroju, biał. klienta, poprawki godzin	Razem godzin	Godzina à zł	Ogólna cena za wykonanie
Ubranie I-ej kategorii						
1	Marynarka	34	8 1/2	42 1/2	200,—	8.500,—
2	Kamizelka	9	2 1/4	11 1/4	200,—	2.250,—
3	Spodnie	13	3 1/4	16 1/4	200,—	3.250,—
		56	14	0		14.000,—
Kategoria I.						
1	Pászcz letni	41	12	53	200,—	10.600,—
2	Pászcz zimowy	44	13	57	200,—	11.400,—
3	Kurtka zwykła	38	11	49	200,—	9.800,—
4	Kurtka długa (sportowa) i kieszenie mufkowe	44	13	57	200,—	11.400,—
5	Pászcz wojskowy	47	14	61	200,—	12.200,—
6	Mundur	36	11	47	200,—	9.400,—
7	Bryczesy	15	4 1/2	19 1/2	200,—	3.900,—
8	Kostium damski	46	13 1/2	59 1/2	200,—	11.900,—
9	Żakiet damski	36	11	47	200,—	9.400,—
10	Spódnica damska	10	3	13	200,—	2.600,—
11	Pászcz damski	46	13 1/2	59 1/2	200,—	11.900,—

KALKULACJA

ceny na ubranie II-ej kategorii dla miasta Bydgoszczy

50 godz. czeladnika à 75,— zł	=	3.750,— zł
13 godz. mistrza à 115,— zł	=	1.495,— zł
63 godz.	=	5.245,— zł
Koszty przedsiębiorstwa 60%	=	3.147,— zł
		8.392,— zł
20% zysku	=	1.678,40 zł
		razem 10.070,40 zł

Godzina pracy = 10.000 : 63 = 159,— zł

	Nazwa wykonania	Godziny czeladnika	20% pracy mistrza przy kroju, biał. klienta, poprawki godzin	Razem godzin	Godzina à zł	Ogólna cena za wykonanie
Ubranie II-ej kategorii						
1	Marynarka	31	8	39	159,—	6.280,—
2	Kamizelka	8	2	10	159,—	1.580,—
3	Spodnie	11	3	14	159,—	2.220,—
		50	13	63		10.000,—
Kategoria II.						
1	Pászcz letni	38	11 1/2	49 1/2	159,—	7.870,—
2	Pászcz zimowy	40	1	52	159,—	8.270,—
3	Kurtka zwykła	35	10 1/2	45 1/2	159,—	7.200,—
4	Kurtka długa (sportowa) i kieszenie mufkowe	40	12	52	159,—	8.270,—
5	Pászcz wojskowy	42	12 1/2	54 1/2	159,—	8.660,—
6	Mundur	33	10	43	159,—	6.800,—
7	Bryczesy	14	4	18	159,—	2.860,—
8	Kostium damski	41	12 1/2	53 1/2	159,—	8.400,—
9	Żakiet damski	36	10	46	159,—	7.320,—
10	Spódnica damska	8	2 1/2	10 1/2	159,—	1.650,—
11	Pászcz damski	41	12 1/2	53 1/2	159,—	8.400,—

Praca produktywna mistrza maleje stopniowo, licząc po 20 proc. na każdego pracownika. Przy 5-ciu czeladnikach praca produktywna mistrza ustaje, gdyż musi on raczej dopilnować roboty i zajmować się stroną administracyjną przedsiębiorstwa. O ile przy tym stanie pracowników znajduje czas na przykrojenie, to tylko udaje mu się dlatego, że w innych sprawach administracyjnych i nadzorczych potrafi rozłożyć czynności takie na swych współpracowników, którzy przez to znów są mniej produktywni.

Wydatki przedsiębiorstwa zwiększyły się w roku 1948 o 10 proc. w stosunku do robocizny, albowiem obecnie pacie będzie przedsiębiorca na rzecz Ubezpieczalni Społecznej aż 23,08 procent.

Z tego też powodu zamiast 50 proc., koszty ogólne wynoszą obecnie 60 procent w stosunku do robocizny.

Normy produkcji.

Mistrz bez pomocy jest produktywny w 80 proc. Wykonać może: 2,25 ubrania w kat. I-ej, 2,50 ubrania w kat. II-ej i 3 ubrania w kat. III-ej. Zaś czeladnik bez pomocy, o ile jest produktywny 100% wykonać może: 2,70 ubrania w kat. I-ej, 3,20 w kat. II-ej i 3,60 ubrania w kategorii III-ej.

Praca mistrza zmniejsza się o dalsze 20 procent, licząc na każdego dalszego pracownika. Przy 5-ciu pracownikach praca produktywna mistrza nie istnieje.

Ilość godzin potrzebnych na wykonanie poszczególnych ubiorów, zakomunikujemy Kolegom następnym okólnikiem.

Kalkulacja na miasta wydzielone

Do miast wydzielonych zaliczone zostały w województwie pomorskim nast. miasta: Toruń, Grudziądz, Wocławek i Inowrocław.

Kategoria I-sza

56 godz. czeladnika a 75,— zł	4.200,— zł
14 godz. mistrza a 130,— zł	1.820,— zł
70 godz.	6.020,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 70%	4.200,— zł
	10.220,— zł
20% zysku	2.040,— zł
razem	12.260,— zł

Zaokrąglono 12.250,— zł

Kategoria II-ga

50 godz. czeladnika a 55,— zł	3.250,— zł
13 godz. mistrza a 110,— zł	1.430,— zł
63 godz.	4.680,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 60%	2.800,— zł
	7.480,— zł
20% zysku	1.490,— zł
razem	8.970,— zł

Kategoria III-cia

45 godz. czeladnika a 55,— zł	2.475,— zł
11 godz. mistrza a 80,— zł	880,— zł
56 godz.	3.355,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 50%	1.675,— zł
	5.030,— zł
20% zysku	1.000,— zł
razem	6.030,— zł

KALKULACJA

ceny na ubranie III-ej kategorii dla miasta Bydgoszczy

45 godz. czeladnika a 65,— zł	2.925,— zł
11 godz. mistrza a 90,— zł	990,— zł
56 godz.	3.915,— zł
Koszty przedsiębiorstwa 50%	1.957,50 zł
	5.872,50 zł
20% zysku	1.174,50 zł
razem	7.047,— zł

Godzina pracy = 7.000 : 56 = 125,— zł.

	Nazwa wykonania	Godzin czeladnika	2.0/0 prac mistrza przy krójs. obł. klienta opr. 1/1 godzina	Razem godzin	Godzina a zł	Ogólna cena za wykonanie
Kategoria III.						
1	Marynarka	29	7 ¹ / ₄	36 ¹ / ₄	125,—	4.500,—
2	Kamizelka	7	1 ³ / ₄	8 ³ / ₄	125,—	1.100,—
3	Spodnie	9	2 ¹ / ₄	11 ¹ / ₄	25,—	1.400,—
		45	11 ¹ / ₄	6 ¹ / ₄		7.000,—
Ubranie III-ej kategorii						
1	Płaszcz letni	35	16 ¹ / ₂	45 ¹ / ₂	125,—	5.680,—
2	Płaszcz zimowy	37	11	48	125,—	6.000,—
3	Kurtka zwykła	32	9 ¹ / ₂	41 ¹ / ₂	125,—	5.150,—
4	Kurtka długa (sportowa) i kieszenie mufkowe	37	11	48	125,—	6.000,—
5	Płaszcz wojskowy	40	12	52	125,—	6.500,—
6	Mundur	30	9	39	125,—	4.850,—
7	Bryczesy	11	3	14	125,—	1.750,—
8	Kostium damski	37	11	48	125,—	6.000,—
9	Żakiet damski	30	10	40	125,—	5.000,—
10	Spódnica damska	7	2	9	125,—	1.125,—
11	Płaszcz damski	37	11	48	125,—	6.000,—

Kalkulacja na miasta mniejsze (powiatowe)

Kategoria I-sza

56 godz. czeladnika a 65,— zł	3.640,— zł
14 godz. mistrza a 110,— zł	1.540,— zł
70 godz.	5.180,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 65%	3.367,— zł
	8.547,— zł
20% zysku	1.708,— zł
razem	10.255,— zł

Kategoria II-ga

50 godz. czeladnika a 55,— zł	2.750,— zł
13 godz. mistrza a 100,— zł	1.300,— zł
63 godz.	4.050,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 60%	2.400,— zł
	6.450,— zł
20% zysku	1.290,— zł
razem	7.740,— zł

Kategoria III-cia

45 godz. czeladnika a 45,— zł	2.025,— zł
11 godz. mistrza a 80,— zł	880,— zł
56 godz.	2.905,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 50%	1.450,— zł
	4.355,— zł
20% zysku	870,— zł
razem	5.225,— zł

Kalkulacja dla wsi

Kategoria I-sza

56 godz. czeladnika a 50,— zł	2.800,— zł
14 godz. mistrza a 90,— zł	1.260,— zł
70 godz.	4.060,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 60%	2.400,— zł
	6.460,— zł
20% zysku	1.290,— zł
Razem	7.750,— zł

Kategoria II-ga

50 godz. czeladnika a 45,— zł	2.250,— zł
13 godz. mistrza a 80,— zł	1.040,— zł
63 godz.	3.290,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 55%	1.810,— zł
	5.100,— zł
20% zysku	1.020,— zł
Razem	6.120,— zł

Kategoria III-cia

45 godz. czeladnika a 40,— zł	1.800,— zł
11 godz. mistrza a 70,— zł	770,— zł
56 godz.	2.570,— zł
Koszta przedsiębiorstwa 50%	1.285,— zł
	3.855,— zł
20% zysku	770,— zł
razem	4.625,— zł

Dodatki krawieckie, podszywki, włosia, watalinę

POLECA

**BYDGOSKA SPÓŁDZIELNIA
KRAWCÓW, KUŚNIERZY I OZAPNIKÓW**
z odpowiedzial. udz.

BYDGOSZCZ, ALEJE 1 MAJA NR 19

File: Tuchola, Armii Czerwonej 17, Świecie, Duży Rynek 7

Działalność rzemiosła

Walne zebranie Cechu Ślusarzy Samochodowych w Bydgoszczy

Przy udziale licznie zebranych członków i gości w „Domu Rzemiosła” w dniu 2 lutego br. zajął roczne walne zebranie Cechu Ślusarzy Samochodowych st. cechu p. W. Lewandowski.

Jednominutową ciszą uczczono pamięć zmarłego w ciągu roku członka śp. Roberta Frosta, po czym dokonano uroczystego przyjęcia nowych członków w osobach pp. Mroczyńskiego, Olkiewicza, Belzerowskiego i Bonka.

Dalszym punktem zebrania były sprawy wewnętrzne. St. cechu przedstawił zebraniem dwie zasadnicze bolączki i to: sprawę rozprawienia surowców oraz sprawę uczniowską. Przytoczył on, iż Rzemieśnicza Centrala Zopatrzenia i Zbytu dla Rzemiosła zaoferowała cechowi drut stalowy (sprężynowy), surowiec ten jest niezbędnym dla wszystkich członków. Trudności są jednakowoż z rozprawieniem i wykupieniem całości surowca, tę samą trudność miała już ostatnio sekcja wulkanizatorów przy rozdziale gumy surowej. Druga sprawa to kwestia uczniowska, trapiąca poważnie prawie każdy warsztat ślusarsko-samochodowy. Dużo uczni zostało przyjętych z Państwowych warsztatów w celu ukończenia nauki, jak i z powracających z zagranicy — wszyscy prawie ponad 18 lat. Dla nich to w ciągu roku Cech urządził kurs doszkolenia zawodowego, by udostępnić im złożenie egzaminu

W sprawie udostępnienia złożenia tym kandydatom egzaminu czeladniczego przoszący o kurs wieczorowy (skrótowy) p. dyr. Średniej Szkoły Zawodowej p. Durka, ten do powyższej prośby się nie przychylił.

Cech ze swej strony chce robić starania do wyższej instancji, omijając już tym razem tułajską dyrekcję szkoły. Odczuwa się brak czeladników w zawodzie ślusarsko-samochodowym z powodu coraz większego zmotoryzowania się naszego kraju, toteż cech poczyni usilne starania, by utworzyć im drogę do złożenia egzaminu.

W powyższych sprawach wyczerpujące wyjaśnienia udzielił dyr. Izby Rzemieśniczej p. Werno. W celu usprawnienia podziału zaleca jak najszybsze utworzenie pomocniczej spółdzielni cechowej. W sprawie ucni powołał się na rozporządzenie z dnia 2. 10. 47 r., które bardzo wyraźnie reguluje tą sprawę. Kurs do-

szkolenia zawodowego nie daje uprawnień szkoły zawodowej.

Izba Rzemieśnicza prosi o nadesłanie imiennego spisu tych ucni z podaniem terminu ukończenia nauki.

Następnym punktem obrad był wybór prezydium walnego zebrania, w osobach przewodniczący p. dyr. Werno, fawników pp. Pawlak, Szymczak i Wnuk.

Sprawozdania z całorocznej działalności cechowej wygłosili st. cechu, sekretarz i skarbnik. Z powyższego wynikało, iż cech wykazał dużo żywotności w ciągu roku a członkowie zarządu włożyli duży wkład swej pracy. Zorganizowano kurs doskonalenia zawodowego dla ucni, stworzono cennik na wójewódzstwo, urządzono wycieczkę do Kruszw-

Z walnego Zebrania Cechu Piekarzy w Bydgoszczy

W obecności wiceprezesa Izby Rzemieśniczej p. Osinińskiego, wicedyr. p. Cieszyńskiego oraz przedstawiciela Miejskiego Urzędu Przemysłowego, zajął dnia 4 stycznia br. st. cechu p. Władysław Piekarski w „Domu Rzemiosła” walne roczne zebranie Cechu Piekarskiego w Bydgoszczy.

Przez powstanie z miejsc uczczono pamięć zmarłych w ciągu roku członków śp. Kazimierza Barańskiego, żonę członka p. Wocha i śp. Pawła Filipowskiego. Po czym odczytano listę obecnych członków, dla nieobecnych uchwalono karę pieniężną w sumie 500 zł od członka.

Na przewodniczącego powołano zebranie wiceprezesa Izby p. Osinińskiego. Z kolei przystąpiono do sprawozdań członków zarządu z całorocznej działalności.

Ze sprawozdań wynikało, iż cech w roku 1947 przechodził bardzo trudny czas a członkowie zarządu musieli włożyć duży wkład pracy. Ciężkie były starania o przydział maki jak i węgla, lecz zostały zawsze pomyślnie załatwione ku zadowoleniu wszystkich członków. Nie skąpiono też grosza na różne cele społeczne jak pobór rekruta, fundacja trumien na ekshumację

cy, na odbudowę teatru ofiarowano kwotę 43.821 zł, na pomoc dla Szkół Wyższych 3.425 złotych itp.

W dyskusji odczytano wykaz niepłaconych składek i kto złożył ofiarę na odbudowę teatru.

Na wniosek Komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorium jednogłośnie.

W myśl statutu ustąpiło 3 członków zarządu, na ich miejsce wybrano pp. Berdycha, Jasikiewicza i Zastępowskiego. Jako delegaci cechowi zostali wybrani pp. Lewandowski, Franciszek, Niedbalski, Powalisz, Szczerowski, Grabowski, Bojanowski, Zakrzewski, Kuffel, Mucha, Delbowski, Puziak, Sass i Roenspis. Na chorążego powołano p. Jasikiewicza.

W wolnych głosach i wnioskach uchwalono zwolnić siałą siłę sekretariatu, zaś p. dyr. Werno mówił o szeregu spraw aktualnych oraz o mającej wejść w życie ustawie o przymusie cechowym.

Po zebraniu odbył się wieczorek towarzyski (karnawałowy), na którym przy dźwiękach orkiestry bawiono się w miłym nastroju rodzinnym i koleżeńskim do rana.

zwłok po pomordowanych, radiofonizacja, teatr, pomoc dla szkół wyższych itp.

Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorium jednogłośnie.

Wybory uzupełniające dały następujący wynik: na st. cechu wybrano ponownie p. Władysława Piekarskiego, podstarszym został p. Wojciechowski. Ustupujący w myśl statutu pp. Andrzejewski, Sokołowski i Rydkowski zostali wybrani ponownie. Do komisji rewizyjnej powołano pp. Zdrojewskiego, Wojtasia i Stentka.

St. cechu po objęciu przewodnictwa przedstawił nowego kierownika sekretariatu cechu i wojewódzkiego cechu (syndyka) p. Uciechowskiego, który w krótkich lecz serdecznych słowach przyrzekł pracować ofiarnie dla cechu, zawodu piekarskiego, jak i ku zadowoleniu wszystkich członków.

KOMUNIKAT

Cech Kamieniarzy w Bydgoszczy urządził w dniu 15 lutego br. o godz. 14 tej w „Domu Rzemiosła” walne roczne zebranie z udziałem przedstawicieli Urzędu Skarbowego.

Ze względu na ważność przybycia wszystkich członków obowiązkowe. Zarząd.

Kącik piekarski

Chleb — opłatkiem

Tylko w Polsce istnieje zwyczaj dzielenia się opłatkiem. Zróść się on z naszym życiem i dziś już nie pamiętamy jego rodowodu, a narodził się w dawnych bardzo czasach.

Początkowo gdy do domu zawiatał gość, na znak przyjaźni i braterstwa dzielono z nim chleb.

Chleb z czasem zamieniono opłatkiem i czas przynosząc wzmożone tempo życia, zatarł patriarchalny obyczaj łamania chleba.

Łamiemy dziś chleb-opatek jedynie przy odwiedzinach Bożego Dzieciątka.

CHLEB I PERŁY

Pewien wędrowny piekarz zabłądził w dalekiej pustyni.

Nie jadł on już i nie pił parę dni, bardzo był spragniony i głodny.

Wokół morze piasku i kamieni i niezmiernie przestraszył nieba.

Siły powoli opuszczały go a mózg czasami przestawał pracować. Jeszcze w tej

ostatniej chwili przyszło mu na myśl przysowie, które się w życiu niejednokrotnie sprawdza: „mieczem wojujesz — od miecza giniesz”.

Ten piekarz co tylu ludzi karmił, w tej chwili ma ginać z głodu.

Goniąc resztkami swych sił, oczy wzniosł ku niebu, westchnął tak pobożnie, jak się wzdycha w godzinie ostatniej... i wreszcie dowlók się do miejsca gdzie rośnie piękne drzewo i było źródło.

O jakże ciężko nieraz los lubi zadzwieć z człowieka nawet w obliczu niechybnej śmierci.

Nieopisany smutek zgnębił biednego piekarza — tym więcej gdy się okazało, że na drzewie nie było owoców a przy wyschniętym źródle leżało tylko jakiś niewielki worek.

— Chwała Bogu! — rzekł zabłądzący, gdy dotknął worka — pewno jest w nim zboże lub chleb, którym swój głód zaspokojs!

Niecierpliwie otworzył worek i krzyknął przerażony:

— A to są tylko perły.

Kawałek chleba często więcej znaczy jak wszystkie skarby ogromne bogaczy.

Wędrowiec zapewne umarłby z głodu przy znalezionych perłach, które niewątpliwie były bardzo wiele warte.

Uklekło na kolana biedne piekarzysko.

I tak szczerze zaczął się modlić, że wzruszył Pana Niebios, bo nagle ujrzał jadącego ku sobie Araba na wielbłądzie.

Arab gdy zobaczył perły, bardzo się ucieszył ich widokiem, bowiem jego to była własność zguba.

Złitował się tym więcej nad zgłodniałym, dał mu chleba i owoców a pokrzepionego piekarza wziął na swego wielbłąda.

— Suchaj — rzekł Arab, — jak wszechmocny jest Bóg, jak mądrze wszystkim rządzi... ja uważałem się za nieszczęśliwego, gdy zgubiłem perły. Lecz to była wcale wiele szczęśliwym dla ciebie biedny wędrowcze wydarzeniem, gdyż zastanę cię tu, gdy wróciłeś szukając swej straty i dzięki temu uratowałem ci życie.

Aleksander Wojciechowski

Z życia Cechu Fryzjerów w Toruniu

W dniu 25 stycznia br. odbyło się w lokalu Izby Rzemieślniczej Oddział w Toruniu doroczne walne zebranie Cechu Fryzjerów w Toruniu, które zajął starszy Cechu ob. Paweł Knieć. Zainteresowanie pracami Cechu jest znaczne, gdyż na zebranie przybyli wszyscy członkowie.

Porządek obrad składał się w 12 punktach.

Z sprawozdania zarządu wynika, że Cech intensywnie pracował nie tylko dla dobra ogólnego swych członków lecz również dla podniesienia wiedzy fachowej swych uczniów.

Między innymi założona została Spółdzielnia Surowców i Przyborów Fryzjerskich filia w Toruniu oraz dzięki ofiarności poszczególnych członków urządzono „Gabinet Fryzjerski” przy Średniej Szkole Zawodowej w Toruniu przy ul. Strumykowej.

Konkursem czesania dla uczniów nastąpiło w dniu 22. 7. 1947 uroczyste otwarcie gabinetu, który ma służyć na cele dokształcania uczniów.

Z tej też okazji odznaczeni zostali za owocną pracę dla zawodu fryzjerskiego koledzy Lewandowski Antoni z Torunia, Kant Konrad z Torunia i Wiśniewski Wincenty z Chełmży, którym wręczono dyplomy zasługi.

Z sprawozdania kasowego wynika, że na koszty urządzenia Gabinetu wydatkowano kwotę 38,000 zł a ponadto ofiarowano na Towarzystwo Przyjaciół Żołnierzy oraz na nagrody uczniowskie itp. kwotę 3,305 złotych.

SKRZYŃKA ZAPYTAŃ

Zapytanie:

Mam 2 pokoje. W jednym śpię a w drugim wykonuję rzemiosło krawieckie.

Za mieszkanie płaciłem przez 24 lata po 300 zł rocznie. Obecnie właściciel domu żąda za pokój mieszkalny 360 zł, a za pokój używany do krawiectwa 3000 zł.

Ile jestem zobowiązany płacić?

Odpowiedź:

Po wojnie nie została wydana ustawa, która regulowałaby wysokość komornego.

Istnieje jedynie przedwojenna ustawa o ochronie lokatorów, która nie zezwala płacić wyższego komornego niż pobierane było przed wojną.

Odnosi się to jedynie do lokali mieszkalnych.

Odnosnie lokali użytkowych istnieje zwyczaj pobierania komornego przedwojennego przy zastosowaniu odpowiedniego mnożnika. W Bydgoszczy obecnie mnożnik ten wynosi 40 w innych miastach jest mnożnik niższy.

W wypadku, gdy mieszkanie będzie równocześnie używane dla celów zarobkowych, należy według panującego zwyczaju stosunkowo rozdzielić komorne na poszczególne lokale z tym, że za lokal mieszkaniowy płaci się komorne w wysokości normy przedwojennej, zaś za używanie lokalu stosuje się mnożnik stosowany w danym mieście.

Na wypadek sprzecznych zdań między właścicielem domu a lokatorami wysokość komornego może ustalić Zarząd Miejski — Biuro Kwaterunkowe.

Na zakończenie zebrania złożono zarządowi Cechu podziękowanie za urządzenie dla członków obchód gwiazdkowy.

Wreszcie na odbudowę Warszawy odstawioną została kwota 27,365 zł, stanowiąca jednodniowy obrót z wszystkich zakładów fryzjerskich miasta Torunia i Chełmży.

Zagubione dokumenty

W roku 1939 (wrzesień) zagubiłem świadectwo czeladnicze, z zawodu rzeźnickiego, wyst. przez Cech Rzeźnicki w Tucholi na nazwisko Franciszek Landmesser, ur. 29. 11. 1911 w Słobnie, pow. Tuchola.

*

W roku 1939 (wrzesień) zagubiłem świadectwo czeladnicze z zawodu krawieckiego, wystawione przez Izbę Rzemieśln. w Toruniu dnia 20. VII. 1929 r. na nazwisko Trzciniński Bernard, ur. 18. 10. 1910 r. w Złotorii, pow. Toruń.

*

W roku 1944 skradziono mi dokumenty czeladnicze z zawodu kowalskiego, wystawione przez Izbę Rzemieślniczą w Grudziądzu dnia 14. XII. 1929 r. na nazwisko Stanisław Gackowski, ur. 28. V. 1907 r. w Wieszowno, pow. Bydgoszcz.

KOMUNIKATY

W Pomorskim Dzienniku Wojewódzkim nr 2 ukazało się zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 5. 1. 1948 o zmianie dni bezciastkowych w mieście Toruniu i Chełmży (L. Apr. Pl. 6796/47). Wedle tego zarządzenia dni bezciastkowe ustalone w § 1 rozp. Min. Apr. oraz Przem. i Handlu zmienia się w mieście Toruniu i Chełmży (pow. Toruń) na poniedziałki, wtorki, środy i czwartki każdego tygodnia.

Ogłaszajcie
w „RZEMIEŚNIKU
POMORSKIM“!

1a węgiel bukowy
1a kłt szklarski

poleca:

Marian Rzekiecki

BYDGOSZCZ

ul. Emilii Plater 17

Zakłady Reperacyjne Maszyn Biurowych

J. Skarbonkiewicz

Centrala: Bydgoszcz, Pomorska 53 Tel. 3015

filia: Elbląg, ul. Królewiecka 55

Remonty - Konserwacja - przebudowa

Pracownia Okryć Damskich

Jan Bernacki

BYDGOSZCZ, Aleje 1 Maja nr 19

J. A. DRAŻKOWSKI i S-ka

BYDGOSZCZ, UL. WYZWOLENIA 1

(przy Placu Ign. Daszyńskiego)

Polecamy:

podszewki i przybory krawieckie

Firma nagrodzona brązowym medalem na Wystawie Przem., Rzem. i Handlu w Bydgoszczy

Wózki dziecięce

wygodne, solidnie wykonane, w wielkim wyborze po cenach najniższych poleca

Wytwórnia wózków

W. CZACHOROWSKI, BYDGOSZCZ, Pomorska 21 (wejście Śniadeckich), telefon 38-69

Zezwala się na przedruk artykułów z podaniem źródła.

„Rzemieśnik Pomorski” — redaguje kolegium. Wydawca: Związek Cechów w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 10. Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, Jagiellońska 10, tel. 24-63. Administracja przyjmuje interesantów codziennie od godz. 10 do 13. Redakcja czynna codziennie (oprócz soboty) od godz. 10 do 12-tej.

Drukarnia Polska Spółdz. Wyd. „Zryw” s o. u., Bydgoszcz

Konto czekowe PKO Bydgoszcz VI-340 — 4232 E 487317